

TRGODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 15.

V Četertik 11. Maliga travna.

1850.

Izlaganje Lavretanskih litanij.

(Dalje.)

Podoba pravice — za nas Boga prosi! Dozdaj so lastne imena in prilogi hvalo Božje matere naznauovali; zdaj pa začnemo njeno vrednost pod podobami telesnih reči premišljevati, da bi naš slab um po telesnih in vidnih podobah visokost tolike Device, in sosebnost njenih nad, darov in čednost, kakor tudi njeniga usmiljenja do nas tolikanj bolj zapopasti zamogel. Perva podoba je ogledalo, v katerim se podoba vsih reči vidi, ktere se pred njega postavijo, ali vanj vtisnejo.

Marija devica bo imenovana ogledalo pravice, zato ker se v njenim življenji kakor v ogledalu podoba pravice vidi, kakor se ona v djanji razodeva. Pravica ima pa dvojni pomen: je lastno in pravo ime ene zmed poglavitnih djanskih čednost kersanstva; pa je tudi splošno in skupno ime vsih čednost, vse svetosti. Tako pravi Kristus: „Blagor lačnim in žejnim pravice,“ Mt. 5, 6. in: „Ako ne bo vaša pravica obilniša, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo.“ Mt. 5, 20. V teh izrekih pomeni pravica spolnovanje vsih zapoved, vse vnanje pravične dela in notranje posvečenje. Čednosti pa niso le vnanje dobre dela, kakor so post, molitev, vbogajme dajanje, uboštvo, čistost, samota i. t. d., ampak tudi notranji stan duše, namreč vera, upanje, ljubezen, pravi namen, in obujenje drugih svetih notranjih djanj. Izgled vsih čednost, imeniten izgled pravičniga življenja je bila presveta Devica Marija, in v vsih čednostih tako visoko stopnjo dosegla, da je vsim vernim v vsih časih od Boga postavljena bila za ogledalo, na ktero naj se vsi ozirajo. Drugi svetniki, pravi s. Tomaž, so le nekte krepostne dela opravljali, ker je bil eden čist, drugi ponižin, in so torej za izgled posamesnih čednost dani, presveta Devica Marija pa je za izgled vsih, je podoba pravice. Zakaj, če v to ogledalo pogledamo, je ni čednosti, ne lepote, ne poštenosti, ne časti, da bi se v njem ne blisketala.

O Marija! ti čisto ogledalo pravice, ogledalo brez madeža! pokaži mi madeže mojih grehov, da

jih s pravo pokoro operem, in tako vredin postanem, tebe enkrat v nebesih, kakor podobo pravice gledati. O Marija, podoba pravice, za nas Boga prosi!

Sedež modrosti božje, za nas Boga prosi.

Ze v starim zakonu je bila presveta Devica v predpodobah sedež modrosti imenovana od oakov in prerokov. Zato jo tudi cerkev tako imenuje, n. p. v nedeljo med osmino praznika razglasenja Gospodoviga s. mašo tako začne: „Vidil sim na visokim sedežu moža sedeti, kteriga množice angelov molijo.“ Visoki sedež pomeni Božjo mater Marijo Devico, v ktere naročji so modri, v imenu cerkve, Kristusa, kteriga angeli molijo, ne le vidili, ampak tudi molili. Kristus pa, dete, v naročji matere položeno, bo imenovan mož, ne po starosti, ampak po modrosti in polnosti milosti, od kteriga je Jeremija prerokoval, rekoč: „Žena bo moža obdala.“ 31. 22. Cerkev nas tedaj tiste dni vabi, naj s svetimi modrimi Gospoda molimo, na visok sedež t. j. v naročje Marije device posajeniga: tako namreč so ga modri vidili in molili, kar sloveči cerkveni očetje pričajo. S. Ambrož pravi: „Mati se na mehkim naročji detetu raduje in ga modrim moliti ponudi.“ S. Krizostom pravi: „Najdlji so modri dete z Marijo, ktera ga je bila v svoje naročje posadila.“ Emisen pravi: „Kader so modri notri prišli, je Devica Kristusa na kolenih imela.“ — Zato sveti očetje presveto Marijo devico imenujejo „sedež in tron božji“, „castiljivi in Boga vredni sedež“, „Kerubinski sedež“, „kraljevi sedež“, „edini sedež Božji“, „narvišji sedež Božji.“

Iz tega se pa tudi lahko povzame, ktere modrosti sedež je Marija devica. Modrost je namreč dvojna: vstvarjena, in nevstvarjena. De je vstvarjena pa vlita modrost svoj sedež v Devici imela, nam kaže izlaganje poprejsniga častivniga priloga: „Devica modra.“ De je pa nevstvarjena modrost svoj sedež v Devici imela, nam kaže ta častivni primk: „Sedež modrosti božje.“ Ta modrost božja namreč nobeden drugi ni, kakor Kristus, kteri je Beseda in Modrost Očeta.

K temu sedežu pristopimo, nanj sprejeti in posajeni biti želimo, ko v litanijah prošimo: **O Marija, sedež modrosti božje, za nas Boga pros!**

(Dalje sledi.)

Versta Lavantinskih škofov z oziram v Solnograške nadškofe.

Spisal Peter Hicinger.

(Dalje.)

29. Martin Herkul Retinger, popred korar v Avgsburgu in Briksini, je bil l. 1556 na Lavantinski stol postavljen. Bil je v bogoslovskih vednostih dobro učen, zraven tudi posebno pobožin mož; zatorej ga je nadškof Mihael l. 1557 v Vormacijo na Nemško poslal, kjer je bil pogovor med katoliškimi in protestantskimi učenci zastran soedinenja v veri napravljen. Cesar Ferdinand I. je temu škofa posebne škofijske pravice l. 1559 poterdil, med njimi tudi ime kneza. — Tridentinski zbor je bil med tem časom že l. 1551 ponovljen, pa l. 1552 spet zavoljo strahu pred sovražnim napadom krivovercov odložen. L. 1562 pa je bil spet ponovljen, in tudi drugo leto dokončan. Zatega voljo je bil v Solnigradu v začetku leta 1562 cerkven zbor sklican zavoljo posveta, kaj de bi bilo do velicega zbora sporočiti; in škof Martin Herkul je bil v imenu cele Solnograške nadškofije v Tridentin poslan, ter je tudi do konca zbora ondi ostal; najde se namreč per sklepih v versti zbornih očetov podpisan. Per cerkvenim zboru v Solnigradu l. 1569 pa ni bil v pričo, pred ko ne po boleznii zadržan; namesti njega je bil tam Lavantinski prost Konstantin. Škof Martin Herkul je bil za škofijske potrebe zelo skerbii; povečal je škofijski vert per s. Andreji, popravil Tvimberski in Lavantinski grad per Brezjah. Več pa si je on še prizadel zato, de bi zidanje prave cerkve v njegovih ovciah ne bilo razdjano. Takrat namreč se je Luteranska krivovera z vso močjo tili po Koroskim kakor po Štajerskim razširjati začela: krivoverska gospôda in zapeljivi pridigarji luteranski so k nji rasti vse počeli. Posebii pospeh je dobila krivovera po deželnim poglavarji na Štajerskim, Janez Ungnad po imenu. Letá je bil, ki si je prizadel tudi slovenski narod v krivovero spraviti; in po njegovi napravi je bilo sveto pismo po luteranski misli v slovensko predstavljeno. Luterani so bili zdaj še dalje bolj prederzni in silni; zmirej veči nadlego so katolčanam napravljali, jim božjo službo opovirali, tudi njih casne pravice zatirali. Tudi v Lavantinski dolini je krivovera že glavo bolj kviško nositi začela, vonder ne še toliko v času škofa Martina Herkula, kteri je l. 1570 umrl. — V Solnigradu je bil po odstopu nadškofa Ernesta l. 1554 izvoljen Mihael zlahtni Kuenburg, popred korar v Pasavu in v Solnigradu. On je zastran varnosti katolske vere v svoji škofii bolj oestro na noge stopil, ter je l. 1556 veliko število luteranov, ki niso hotli svojih zmot zapustiti, primoral deželo zapustiti. Umrl je l. 1560. Za njim pa je bil izvoljen v nadškofa Janez Jakob baron od Kuen-Belasi, popred stolni dekan v Briksini, in korar v Solnigradu. On je l. 1562 cerkven zbor v Solnigradu poklical v pripravo za Tridentinski veliki zbor. Ravno tako je pa tudi l. 1569 škofo in druge viši mašnike svoje nadškofije vkupej zbral; ondi so bili sklepi Tridentinskiga zbora sprejeti, in za vse te škofije označeni; tudi so bile nektere posebne postave

za vso nadškofijo dane, ktere je vse papež Gregor XIII. poterdil. Namen teh sklepov je na to sel, kolikor moč razširjanje krivovere ustaviti, in zmotene zopet na pot resnice pripeljati.

Sedajni obšir katoliške cerkve.

Spisal Valentin Sezun.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko.

(Dalje.)

Od imenovanih 9 milijonov ljudi, ki na Ogerskim prebivajo, so razun Judov in Ciganov vsi kristjani, tode ne vsi katolčani.

a) Katolčanov latinskiga reda je do 6 milijonov in 427.000, ki bolj proti zahodni strani dezele prebivajo. Ti imajo 3 nadškofije: Ostrigon (Gran), Koloča in Erlau — in 14 škofij: Čanad (sedež v Temesvaru), Pečuhe ali Petkostelov (Fünfkirchen), Velik-Varadin, Kašav, Neusohl, Nitra, Rab, Rosnau (Rosenau), Steinamanger (Sombathel), Stuhlweissenburg, Satmar, Vesprim, Waizen in Cips.

b) Katolčanov gerskiga reda je čez 912.500, ki so v 4 škofije razdeljeni, namreč v Križaniško na Hervaškim, v Veliko-Varadinsko (Valahi), in v Eperieško in Munkaško (Ruteni).

Ako se 3 škofije na Hervaškim in Slavovskim zraven štejejo, je za katolčane latinskiga reda 228 korarstev, 3272 fará in več tavžent podfar s 6350 duhovni. Katolčani gerskiga reda imajo na Ogerskim do 3170 fará in podfar s 1100 duhovni.

c) Starovercov je na Ogerskim do 1 milijon in 260.000. To so vsi Serbi in veliko Valahov (Romunov) in imajo na Ogerskim 5 škofij v mestih Bač, Temesvar, Arad, Buda (Ofen) in Veršec, drugi so perpisani v nadškofijo Karlovce in v škofii Pakrac in Plaški na Slavovskim in Hervaškim. Cerква imajo ti Staroverci čez 1643, fará 2122, popov 2800, samostanov 25 in 12 arhimandritov. — Ako ravno se ti Staroverci le malo v verskih resnicah od katolčanov ločijo, je vonder med njimi veliko razpertje, in ravno zdaj se sliši, kako katolčani v Teresiopelnu in družih krajih Bačke cesarja prosijo, de bi ne bili v novo skovano kronovino imenovano vojvodino, kjer bo vladarstvo veči del serbsko-staroversko, perpisani, ampak de bi pod ogerskim vladarstvom ostali.

d) Luteranov je na Ogerskim čez 670.000. Ti so zlasti Slovaki do 500.000 v zgornjih stranah dezele, in pa Nemci. Za te Luterane je na Ogerskim pastorjev čez 520.

e) Kalvincov ima Ogersko čez 1 milijon in 253.000. Ti so nar bolj Madžari na obeh stranah Tise in proti Erdeljskimu. Oni imajo čez 1410 pastorjev, kteri so skorej sami Madžari. — Spomina vredno je, de ko je od cesarja Jožefa II. sem avstrijskim katolčanam prepovedano v Rim in Bolonii bogoslovstva ali teologije se učiti, ogerski luterani in kalvinci protestanske vseučliša po Nemškim: Halle, Berlin, Göttingen itd. brez opoveranja obiskovati smejo, ako jim ravno doma in na Dunaji sol njih vere ne manka.

Pred nesrečnim puntam v l. 1848—1849 je bila vsa dežela razdeljena v 4 velike kresije na levi in desni strani Donave, in na desni in levi strani Tise; te kresije so zopet razpadle v 46 županij in 4 okrožja ali distrikte.

A. Kresija na levi strani Donave od Moravske

meje noter do vojaške meje z 2 milijonama in 573.000 prebivavcov v 13 županijah. Tukaj so mesta:

1. Prešpork (Pressburg, Posony) lepo mesto per Donavi na dveh straneh od vinogradov obdano. V tim mestu prebiva do 38.000 ljudi, ki so Madžari, Slovaki, Nemci, (kterih je do 8000 luteranske vere) in Judje (do 3000). Judov drugi Prešburčanje nimajo kaj radi, kar je bil zopet 23. in 24. malo travna 1848 dovolj pokazal; tode na povelje vladarstva je tistikrat Judam storjena škoda mogla povernjena biti. — Ker to mesto ni dalječ od Dunaja in se v njem dober kup živi, prebiva v njem veliko ptujcov, zlasti penzioniranih vradnikov in oficirjev. Tukaj so se obhajali deželni zbori in ostrigonski nadškof tudi večidel tu stanuje. Cerkvá ima Prešbork 23, med kterimi je perva stolna cerkev sv. Martina. Kralj Štefan jo je bil peréel zidati in v l. 1090 jo je kralj Ladislav dodelal; od l. 1563 sem so bili ogerski kralji v nji kronani, tudi je per njej korarski kapitel z 12 korari. V lepi cerkvi Franciskanarjev so novo kronani kralji z mečem sv. Stefana nektere plemenitnike za viteze zlate ostroge storiti navado imeli. Prav lepi ste tudi cerkvi nekdanjih Jezuitov in minihov sv. Trojice. — Luterani imajo v Prešborku 2 cerkvi — za Nemce in za Slovake.

2. Tirnav ima blizo 6000 prebivavcov, med kterimi je 400—600 Luteranov. Tu je 9 katoliških cerkvá, prav lepe so cerkve s. Miklavža, s. Jakoba per Benediktinarjih in cerkev dosluženič vojakov, nekđaj božja hiša patrov Jezuitov. Ti v sedajnih časih tolikanj opravljani muihi so imeli nekđaj v tim mestu visoke šole (vseučeliše), ki jih je bil sloveči kardinal Peter Pazman v l. 1637 tu vpeljal, z obilnimi dohodki preskerbel in Jezuitam izročil. Tirnavsko mesto je bilo tako skala katoliške vere na Ogerskim, nad ktero so v nič postali napadi protestantov. Ali Jezuite je bil papež Klemen XIV. nadlegovan od Volterianov vzdignil, in visoke šole z njih dohodki so bile pod cesarjem Jožefom II. iz Tirnave s perviga v Ofen in potlej v Pešt prenesene. Ali pa one še kaj duha svojiga perčtnika Pazmana imajo, vejo nar bolj pergodbe leta 1849 povedati, ker so ravno v tih šolah izobraženi mladenči tolika podpora Košutu v njegovih naklepih zoper cesarja in cerkev bili!

3. Nitra (Neutra), per vodi ravno tiga imena, šteje do 5500 ljudi. V tim mestu ste 2 stolni cerkvi. Škofijski sedež tu je bil že kralj Geisa II. († 1161) postavil. Sedajni Nitranski škof je čast. gosp. Emerik Palugyay de Eadem in Bodafalva, rojen v l. 1780 in pred letam 1839 škof v Kašavi.

4. Skalica ali Sakolca blizo moravske meje per Miavi, ima do 5700 ljudi, večidel Slovakov. Tu je stara že v l. 1024 sozidana cerkev, druga cerkev nekdanjih Jezuitov je lepa in prav zelo velika.

5. Tudi v Trenčínu, kjer do 3400 ljudi prebiva (med tem 600 Luteranov in 400 Judov), so imeli Jezuiti lepo s sivim in rudečim marmorjem ozaljšano cerkev; zdaj je ona v lasti pp. Piaristov.

6. Neusohl (Beszterce-Banya), rudarsko mesto s 5300 ljudi, kterih je čez 2200 luteranske vere. Škofijska cerkev D. M. vnebovzetja je prav lepa. Sedajni škof tu je čast. gosp. Jožef Rudniansky, ki je bil undan v klošter Klosterneuburg sprejet.

(Dalje sledi.)

Pokore ne odlašati!

Kako nevarno de je pokoro in poboljšanje odlašati, kaže ta resnična prigodba. — Živel je v nekim kraju

na Gorenskim — mož, ki se je za Boga in druge svete reči malo zmenil. Večidel je bil pijan, in bivši v takim stanu ni bil človeku podobin. Le kletev in nesramno govorjenje je bilo iz njegovih ust slišati. Njegov poglavitni zaslužik je bil v tem, de je ob terznih dnevih v bližnje mesta — mnoge jedila, žito in tudi ljudi prevozval. Pa pametin človek, se ga je ogibal, ker se mu je obnašanje tega voznika studilo. K spovedi iti, mu ni bilo mar, in pretekle so leta, de ni bil pri spovedi; na Božje in cerkvene zapovedi ni porajtal, in iz svetih reči se je rad šalil ali norčeval.

Doma je slabo gospodaril, svoj zaslužek je večidel po gerlu pognal, svojo ženo in otroke pa brez pomoči pustil. Koliko težav in terpljenja de je ravno žena od svojiga nesrečniga moža prestati mogla, se ne da dopovedati, še manj pa popisati. Kako ga je ona lepo prosila, de bi se poboljšal, se k spovedi podal; — pa vse te prošnje dobre žene so bile brez sadu, ker jih mož jo ni hotel poslušati. Gospod fajmošter tistiga kraja, ko so žalostni stan te svoje tako rekoč zgubljene ovčice zvedili, so se sami k temu nesrečnemu človeku podali, ga prosili, opominjali, de bi se spreobernal in k spovedi šel, kar je dolžnost vsaciga kristjana nar manj enkrat v letu storiti; zraven so mu pa tudi z oestro Božjo pravico žugali, s ktero gospod Bog nepokorne grešnike kaznuje. Nesrečni — vender obljubi duhovniku očetu, de se bo spovedal, in odloči dan, kdaj de misli to storiti. Pa kaj se zgodi? — Pred dnevam kteri je bil za spoved odločen, gre po navadi v tednevni terg v K . . . Nazaj grede, ko po nekim klanecu hitro vozi (sedel je namreč visoko, ker je veliko naloženiga bilo) se voz nekoliko strese, mož pade z voza, in — mertev na tleh obleži. — Nesrečni — ni dočakal dneva, kteriga si je za opravljanje spovedi odločil. Božja pravica ga je popred k rajtengi poklicala, kakor si je mislil. Zakaj to? in kakšna sodba ga je zadela, to sam Bog ve. Bog daj de bi bila milostljiva.

Soditi nam ne gre, kakšna de je z njegovo dušo, samo to se sme reči: Kakoršno je življenje, taka je večidel smert.

Gospod Bog čaka grešnika, ga opominja in svari po njegovi vesti, po duhovnih pastirjih, in po dobrih ljudeh; pa če grešnik proti vsimu temu terdovratin ostane, se je bati, de bi ga ojstra Božja roka nanaglama ne zadela.

Strašne so besede svetiga pisma, ki pravijo: „I-site Gospoda, dokler se zamore najden biti.“ Izaj. 55. „Bodite pripravljene, ker človekov Sin bo prišel, kadar si ne bote svesti.“ Luk. 12. „Dans, kadar njegov glas slišite, ne vterdite svojih sere.“ Ps. 94. „I-kali me bote, pa me ne bote najdlji.“ Jan. 7. „V svojih grehih bote umerli.“ Jan. 8. D. n.

Iz Gradca. Sostavek v 14. listu „Zgodnje Danice“, ki podučenje v cerkvenih obredih tak lepo priporočuje, me primarja že v tih versticah razglasiti, da sem že knjigo spisal, ktera bo v našem slovenskem jeziku te koristne nauke razlagala. Visokov. Ordinariat jo je poterdil. V 6—8 tednih bode že dobiti. Ze pred 5 leti mi je moja služba dolžnost naložila ti predmet svojim učencem razlagati. Semtertje sem zadevne knjige prebiral, — in iz med njih „M. Terklavovo“ za podučenje si zvolil. Poldrugo leto se ravno te knjige že tudi učenik veroznanstva na Gračkem gimnazii poslužuje. Tak je hitro drugega natisa treba bilo. — Potrebo in koristnost takšega poduka spoznavši sem lanjsko leto za „Drobtince“ spisal „Venec cerkvenoletnih s. obhajil“ in sostavek, ki se v letošnjih bere, bode vvod moje nove knjige, imenovane: „Bogocastje s. ka-

tolške cerkve.“ Z večšino sem se po Terklavovi ravnal pa tudi mnogo popravil, in mnogo pristavil. Hočem jo sam založiti, hitro v skorje zvezati dati in ravno po tistih g. bukvozejih prodajati, ki so mojo „slovnico“ spečali. Več stotin dam lepo zvezati, da bodo prikladne za šolne darila — pak zraven tega bode knjiga bolši kup ko nemška nezvezana.

V Gradeu na belo nedelo 1850.

Dr. J. Muršec.

Razgled po kersanskim svetu.

V Majnskim časniku smo od visoko častitljivega gospoda Matevža Nakarja, nadškofa v Nabk-Keriatim blizo Balbeka na Sirskim tole posebno imenitno brali: Visoko častitljivi g. nadškof so danes v naše mesto prišli in bodo jutri v nedeljo ob enajstih v veliki cerkvi sveto mašo po sirski šegi brali, per kateri se bo za njih ovčice pobiralo, ktore nejeverniki silno preganjajo. Gospod nadškof Nakar so bili leta 1795 v Mosulskim mestu rojeni; njih starši so bili jakobitarški (evtjihijanski) krivoverci in so torej od mladih nog že katolsko cerkev sovražili; posebno so se serdili nad tistimi, ki so krivo vero zapustili in se h katolski veri vernili. Nadškofje Mosulskih krivovercev so se le iz Nekarjeve rodovine jemali; zato so jo tudi škofjo rodovino imenovali; po tim takim je tudi Matevž Nakar Mosulski nadškof postal. Ali z neko čudno močjo ga zdaj resnica katolske cerkve presune in žene, v njeno naročje se verniti. Serčniga spoznovavca so pa odsihmal začeli silno preganjati (posebno krivoverski patriarh), in vsaktere terpljenja, ječa, zasramovanje, še clo smertne nevarnosti so se čeznj vzdignile. Sveti oče papež so pa silno stiskaniga Nakarja sirskega nadškofa v Nabk-Keriatim blizo Balbeka zvolili, kjer takrat še eniga sirskega katolčana ni bilo; zdaj pa jih je že 8000 po neutrudljivi gorečnosti gosp. Nakarja. Za to revno čedo, ktore Turki, Druzi in Motualei vedno preganjajo, so visoko častitljivi gospod nadškof v zahodnje dežele prišli, za njo ljubezen in usmiljenje vernih obuditi. Pog daj, de bi se veliko sere v naših krajih za dušno in večno srečo teh naših hudo stiskanih bratov perdobilo!

Rim. Priprave za slovesni sprejem Papeža so bile v Rimu začasno odpovedane; dan papeževe vrnitve v Rim tedej še ni gotov.

Nemško. „Hlas“ piše, kako se Lutherani v Eisenachu zopet k obrovi (reformi) pripravljajo. Pred vsem de se mora pre narediti spevnik ali luteranske cerkvene pesniške bukve, in Lutrov katekizem. Dalje, de govornikam naj ne bo več treba se simboliških ali luteranskih vernih bukev deržati, ki od Martina Lutra svoj začetik imajo. Tako dozoruje piškavi sad na drevesu Luter-Martinove obnove. Začetnik protestantov je nek daj sožgal papeževo dopisnico (bullo), zdaj njegovi lastni podverženi ravno s tako mero povračujejo njegovi spevanki, njegovimu katekizmu, in njegovim vernim bukvam. In kako bi bilo tudi drugači misliti? Kar je človek po svoji termi sostavil, kaj bi ne smel tudi človek razdjati. Mi katolčanje se pa nerazdružljivo deržimo sv. pisma, sv. matere Cerkve in njene besede, ki Gospod sam pravi: „Nebo in zemlja bo prešlo, moje besede pa ne bodo prešle.“ In zopet: „Kdor pa Cerkve ne posluša, on ti bodi kakor nevernik in očitni grešnik. O kako ljubezujivo, kako mirno, kako dobro je počivati pod vse obširnim drevesam sv. matere katolske Cerkve! Terdno je zidana na skali, se ni še nobenkrat premaknila, in se ne bo nobenkrat. Lutherani pa so člen za členam odrezovali od vere Kristusove tako dolgo, de

jim ni družiga ostalo, kakor gola nejevera. Obljubimo, de bi se Martin Luter sam zjokal in ostermel, ako bi zdaj vidil grintavi sad svoje domišljevane obnove ali reformacije.

Iz Belgije. Ko so v zbornicah v Belgii imeli dogovore zastran izučevanja, je bilo enoglasno sklenjeno, de v kraljevskih in srenjskih šolah mora pred vsimi snutki (predmeti) kersanski nauk naj pervo mesto imeti, in de je slehern zavezan verne vaje poslušati. Po tem je pridano: „Duhovni zlasti so poklicani, nauk po šolah deliti, ali nad njim čuti.“

Iz Švajcarskiga. Fernet, pridigar protestanski v Genevi, zlo učen mož, ko je nekoliko katolskih bukev prebral in premislil, se je odrekel protestantstvu, ter se podal v katolsko cerkev. Na takim možu je več ležeče, kot na vsih 71 gnjilih vejah na Českim, ki so zgubljene za Cerkev in zveličanje, naj padejo od drevesa sv. cerkve pred smertjo ali po smerti. „Kdor po temi hodi, on sovraži luč, ker so njegove dela hudobne“, je rekel Gospod.

Kardinal in patriarh v Benedkah so škofe beneških dežel v Benedke k zboru poklicali, de se bodo zastran cerkvenih reči pogovorili; 4. dan tekočiga mesca so se sošli.

Veliko-Varadinskimu škofu Bemer je odločena kazen v 20letno ječo odpušena. V Godviškim (Göttweih) kloštru Benediktinarjev bo zanaprej živel.

Iz Rakitne. Redka in res zlata je svatba, ako zakonska že na večer svojiga življenja v ljubezni in lepi slogi stopita pred altar na kraj, na katerim sta si še mlada in krepostna roke podala v zakon, ponovit takrat storjeno obljubo in zvestobo. In ako ste bile ljubezen in zvestoba na težavnim potu vseskozi nju tovaršici in vodivni zvezdi, se jima bo gotovo ob tem dnevu od skerbi in starosti zgerbano obličje razjasnilo in očitno pomladilo. — Tako je bilo perviga tekočiga mesca v mali podfari Rakitni, ker so trije priletni starčki svoje zveste tovaršice drugič peljali pred oltar, spomin petdesetletniga zakonskiga stanu praznično obhajati. Ob deseti uri so jih ondotni duhovni pastir, častiti g. Jugovic, v družini dveh družih duhovnov, ki so ji bili že popred v povzdigo slovesnosti k strežbi povabili, spremili med petjam zvonov in strelam in z dvema banderama v cerkev k desetimu opravitu. Tudi jih je spremljevala velika množica ljudi. Med mašo so imeli gosp. fajmošter duhovni, temu obhajanju primerin ogovor, povzet iz besedi sv. Lukeža: „Ostani z nama, ker se mrača in se je dan že nagnil.“ Proti koncu so še povzdignili kratko in krepko besedo od dolžnosti, visoko starost v časti imeti in spoštovati. Vsi pričujoči so bili vidno ginjeni in svatam so solze veselja in zahvale v očeh igrali. Pobožno so prejeli zakonski sv. obhajilo in po dokončani službi božji so še Te Deum zapeli. Po tem so bili vsi skup pri gosp. fajmoštru pri kosilu, z veselim obličjem in dobre volje, ter so očitno poterdili, de je ta dan njih nar lepši v življenji. — Može so sicer že vsi trije slabotni in omahljivi, žene pa še terdne in zdrave.

Kakor na Dobrovi per Ljubljani, so zdej tud v Srednji vasi v Bohinji občinsko ali farnansko bukvarno z izposojivnim zapisnikom napravili, in v to že precej veliko za ljudstvo podučnih, koristnih bukev nakupili, in zato še posebej prejemanje „Zgodnje Danice“ in „Novic“ oskerheli. S tem se zlasti ta namen doseči želi, de bi ljudje ob nedejlah in praznikih časa nepridama in pregrešno ne tratili, ampak z branjem dobrih, koristnih bukev Bogu v čast, sebi in družim pa v prid obernali; de bi se s tem marsikej hudiga odvernilo, marsikej dobriga pa spodbudilo in vpeljalo. —